

Tiedote vanhemmille

Vastasyntyneen hapenpuutteesta johtuva aivotoiminnan häiriö

Vauvanne voinnissa todettiin muutoksia syntymän jälkeen, jonka vuoksi häntä seurataan ja hoidetaan vastasyntyneiden osastolla.

Pienellä osalla vauvoista havaitaan merkkejä syntymään liittyvästä stressistä. Vauvan hengitystä joudutaan joskus tukemaan ja vauvaa täytyy ärsyttää, että hän jaksaisi itkeä. Nämä oireet voivat johtua synnytyksen aikaisesta hapenpuutteesta.

Suurin osa vauvoista selviää hyvin alkuelvytyksen jälkeen, mutta heidän vointiaan seurataan tarpeen mukaan vastasyntyneiden osastolla. Osa vauvoista tarvitsee hoitoa useita päiviä ja he voivat olla hyvin sairaita.

Vauvaanne hoitavat lääkärit ovat huolissaan hapenpuutteen aivoille ja muille sisäelimille mahdollisesti aiheuttamista haitoista. Vauva saattaa olla joko poikkeuksellisen itkuinen tai vaisu ensimmäisten päivien aikana. Tämä voi johtua aivojen turvotuksesta ja hapenpuutteen aiheuttamasta vastasyntyneen aivotoiminnan häiriöstä.

Toisinaan hapenpuutteen seurauksena vauvoilla havaitaan aivoperäisiä kouristuksia ensimmäisten elinpäivien aikana. Myöhemmin näiden vauvojen kehityksessä voi olla ongelmia. Osa lapsista kehittyy normaalisti tai lähes normaalista. Sen sijaan osalla lapsista todetaan myöhemmin liikuntavaikeuksia ja ongelmia puheenkehityksessä ja oppimisessa.

Vastasyntyneen hapenpuutteen aiheuttamaa aivotoiminnan häiriötä voidaan hoitaa lasta viilentämällä ja pyrkimällä estämään mahdolliset lisävauriot. Mikäli vastasyntyneellä todetaan aivotoiminnan häiriön merkinä kouristuksia, pyritään ne hoitamaan kouristuslääkkein. Vastasyntyneen kouristusten hoitoon voidaan tarvita useita eri lääkkeitä. Osa kouristuksista loppuu nopeasti lääkityksen aloittamisen jälkeen: tutkimusten mukaan näiden lasten ennuste on parempi. Ikävä kyllä vain osa kouristuksista pystytään hoitamaan nykyisin käytössä olevilla lääkkeillä.

Vastasyntyneiden kouristukset ovat usein hyvin huomaamattomia, vauvat eivät välttämättä liiku tai nyi lainkaan niiden aikana. Aivotoiminnan häiriöt saattavatkin näkyä ainoastaan aivosähkökäyrässä (EEG). Sen vuoksi hapenpuutteesta kärsineiden vastasyntyneiden aivotoimintaa monitoroidaan yleensä EEG:n avulla.

Vauvaanne hoitavan sairaalan lääkärit ovat mukana tutkimuksessa, jossa etsitään uusia lääkkeitä ja keinoja vastasyntyneen aivotoiminnan häiriöiden ja kouristusten hoitoon. Tämä tutkimus on nimeltään NEMO-1 ja siihen osallistuu useita sairaaloita eri puolilta Eurooppaa. Jos vauvallanne havaitaan vastasyntyneen aivotoiminnan häiriöiden seurauksena kouristuksia, lastanne hoitava lääkäri ja alla mainitut tutkimuksessa mukana olevat lääkärit antavat mielellään teille lisätietoa NEMO-1 – tutkimuksesta.

Marjo Metsäranta,

Lastentautien erikoislääkäri,
neonatologi

marjo.metsaranta@hus.fi

Tuula Lönnqvist,

Lastenneurologian erikoislääkäri
tuula.lonnqvist@hus.fi

Sampsa Vanhatalo,

Kliinisen neurofysiologian erikoislääkäri
samps.vanhatalo@hus.fi